

กระบวนการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคเกษตรกรรม
ของหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่

ไพฑูริย์ ภัยพิสัย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

บัณฑิตวิทยาลัย

All rights reserved

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มีนาคม 2547

กระบวนการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคเกษตรกรรมของหมู่บ้านป่าไผ่
ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ไพฑูริย์ ภัยพิสัย

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

บัณฑิตวิทยาลัย

All rights reserved

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มีนาคม 2547

กระบวนการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคเกษตรกรรมของหมู่บ้านป่าไผ่
ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ไททัศน์ ภัยพิสัย

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.สิทธิณัฐ ประพุทธนิตินิสาร

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร.อวรรณ โอภาสพัฒนกิจ

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา โชคถาวร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

4 มีนาคม 2547

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้กว่าจะสำเร็จลุล่วงได้ ก็ใช้เวลานานพอสมควร เนื่องจากผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมในงานวิจัยของชุมชนหลายโครงการ ซึ่งดำเนินโดยนักวิชาการและแกนนำชุมชนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ประกอบกับความที่ผู้วิจัยมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ ทำให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก ซึ่งเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัย มีพัฒนาการเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การจำกัดระยะเวลาของการเก็บข้อมูลและการเขียนเพียงช่วงระยะเวลา 1-2 ปี ถือเป็นการตัดตอนซึ่งทำให้ข้อมูลสำคัญตกหล่นไปอย่างน่าเสียดาย และประสบการณ์จากการร่วมงานวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนก็มีข้อดี ที่ทำให้ผู้วิจัยได้เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์จริง ซึ่งทำให้ได้รู้ว่า การศึกษาหรือองค์ความรู้ที่ดี ต้องนำมาใช้เป็นประโยชน์ได้จริง ไม่ใช่เพียงการนั่งอยู่ในห้องสี่เหลี่ยม จดจำแนวคิดทฤษฎี ความรู้สำเร็จรูป แต่นำมาใช้ไม่ได้ และต้องเป็นองค์ความรู้จาก “ของจริง” ซึ่งหมายถึงการผ่านกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ตรงนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในการศึกษาของข้าพเจ้า ในหมู่บ้านป่าไผ่ กราบขอบพระคุณท่านเจ้าอาวาสวัดป่าไผ่ ต.สูงและต.น้ำ ที่มีความผูกพันกับข้าพเจ้ามานาน ซึ่งให้คำปรึกษาด้วยความเมตตา ขอบคุณพ่อหลวงทองสุขและครอบครัว ที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือแทบจะทุกเรื่องแม้กระทั่งเรื่องอาหารการกิน ขอบคุณลุงเสรีฐ ปราชญ์ของหมู่บ้านผู้ที่ไม่เคยเหน็ดเหนื่อยในการให้ข้อมูลหลายด้านที่เป็นประโยชน์ยิ่ง และยังให้ความบันเทิงผ่อนคลายเครียดด้วยการเล่าเจ๊กก้อม คำวซอ สารพัด ขอบคุณเฮียแดง แกนนำเกษตรกรและหมอดินอาสา ผู้เป็นบุคลากรทรงคุณค่าของหมู่บ้าน ที่มีความเชี่ยวชาญและให้ความรู้ในภาคปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยรู้สึกทั้งในความรู้และความสามารถเป็นอย่างยิ่ง ขอบคุณอ้ายเรณู ที่คอยช่วยเหลืออาสาสมัครผู้วิจัยตระเวนไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลตามไร่นา และตามบ้านต่างๆ แม้กระทั่งยามค่ำคืน ขอบคุณอบต.ไฟโรจน์ อ้ายรินทร์แกนนำเกษตรกร แม่ดาวเรือง ประธานแม่บ้าน รวมทั้งเกษตรกรหมู่บ้านป่าไผ่ทุกคนที่ไม่สามารถนำมากล่าวถึงได้หมด ที่ให้ความสนับสนุนเหมือนเป็นบุตรหลาน และให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในสาขาวิชาการพัฒนาสังคม ที่ไม่เพียงแต่ให้ความรู้ในเชิงทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังได้พยายามที่จะให้แนวทางในการแสวงหาความรู้ หรือสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ ขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อารรณ์ โอกาสพัฒนกิจ ผู้ซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อชุมชน ที่ได้ให้คำปรึกษาในส่วนของการรวบรวมการระดับชุมชน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาวิทยานิพนธ์ ในส่วนที่จะเป็นประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการ และเป็น

ประโยชน์ต่องานวิจัยที่มีคุณค่าสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงกับชุมชนได้จริง ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา โชคถาวร ผู้ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้ในเชิงเศรษฐศาสตร์ ที่จะทำให้งานศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อมูลเชิงปริมาณที่มีความคมชัดในเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม ช่วยเติมเต็มงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ไม่ถูกจำกัดโดยกรอบของการวิจัยเชิงคุณภาพ และที่สำคัญยิ่งขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สิทธิณัฐ ประพุทธนิตสาร ผู้ที่เป็นมากกว่าอาจารย์ เพราะนอกจากจะทำให้ผู้วิจัยมีทักษะและพัฒนาการของการเรียนรู้แล้ว ยังให้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีด้วย ขอบคุณผองเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรทุกคน ที่ให้ความสนิทสนมอบอุ่นคอยถามไถ่ทุกข์สุขทุกครั้งที่มีโอกาสได้พบกัน สุดท้ายขอขอบคุณครอบครัวญาติพี่น้องของข้าพเจ้าเอง ที่ให้โอกาส ให้กำลังใจ เข้าใจในตัวข้าพเจ้าด้วยความรักและความเมตตาเสมอมา

หากมีข้อผิดพลาดประการใดที่เกิดจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นเพราะประสพการณ์ในการศึกษาวิจัยของผู้วิจัยยังไม่เพียงพอ ผู้วิจัยขอรับผิดชอบในความผิดพลาดนั้นทั้งหมด และจักขอบพระคุณยิ่ง หากว่ามีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ไททัศน์ ภัยพิสัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved